

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

NR. 5.

4. NOVEMBRIL 1936

V AASTAKÄIK.

TÄNASES LEHES

LOOMINGUVÕISTLUSE TULEMUSED
UUSI JÕUALLIKAD OTSIMAS
EESTI-SOOME POKS
VARDILOOMAAIAS
7-ES SUURRIIK
KOSTILAPSED
NII TEHAKSE
KASUKAKRAE
MATKAKIRI
BUMERANG
PÄHKLIL

V.
Uno Kohver

Seiklemas II

Mõtte pähklile minna saime naabri Jukult. Ta tuli pühapäeval meile, taskud pähkleid täis. Ise seletas, et toonud need ülejärve Rohusaare metsast.

„Aga pähklikorjamine on ju kuni 1. oktoobri keelatud, kuidas sa julgesid,“ imestas vend. Juku naeris.

„Nädal aega veel, kes seda jõuab oodata, pääleegi läheb siis kogu linn Rohusaarele, katsu siis veel pähkleid saada.“

„Aga kui metsavaht pääle juhtub, mis siis?“ kõhklusin mina.

„Ah tühja, poe tihnikusse ja asi tahe.“

Kiusatus pähklile minna oli suur, kuid meil tuli meele hiljutine rumalalt lõppenud seiklus, kus oleksime pea keretäied saanud Loll-Aadult ja isalt*).

Lõpuks saime võidu oma kurjast himust ja ja läksime õngitsema. Nii istusime siis järvel ja õngitsesime, kuid kalad ei hoolinud meie õngest ega meie ka kaladest, sest vahtisime aina üle järve Rohusaart, kuidas ta nii salapäraselt ja kutsuvalt paistis üle vee. Mõttes hulkusin juba jahedas metsas mööda rohelisi sammalteid.

„Sõidame siiski saarele,“ otsustasin lõpuks „me võime ju muidu metsas hulkuda ja vaadata, kas pähkleid ongi...“ Vend oli õhinal nõus.

Lindude laul ja mõnus jahedus võttis meid vastu. Varsti olimegi pähklidõrgendikul. Tõsi mis tõsi, Juku oli rääkinud õigust: pähkleid oli tänavu palju. Kuid ka korjajad olid laastanud tublisti. Osa põõsaid olid pea tühjad, oksad murtud, ja pähklisalku vedelemas siin sääl, päris lahinguväli. Kaugel tagapool, eemal suurest pähklimetsast, soo veeres, asus väike kungas sarapuudega, mida teadsid vähesed. Läksime vaatama, kas ka sääl on korjatud. Ja näe, ei olnudki. Põõsad olid täis pähkleid, — tuumad suured ja maitsevad. Mis nüüd teha? Kuidas raatsime lahkuda ja jätta kõik selle rik-

kuse siia, ja võibolla tulles esimesel oktoobril, on ka siin kõik ära laastatud.

Pidasime vennaga nõu. Lõpuks arvas vend, et metsavaht on kindlasti ära koju läinud, kuna varsti on õhtu käes. Siis otsustasime korjata... Üks, kaks, kolm olid särgid seljast, nõõriga sidusime käised ja kaelused kinni, ja kaks kotti olidki valmis.

Mul süda siiski valutas kartusest, äkki läheb halvasti. „Kalju“, hõikasin venda, kes toppis kotti esimesi pähklikorjajaid, „nii see siiski ei lähe, mis siis, kui kohtame metsavahti, igaks juhuks värvime endid!“

Vend tuli naerdes tagasi ja otsis taskust värvipulgad, musta ja punase, need olid meil alati kaasas. Esiteks maalisin mina venna ja siis tema minu näo.

Moonutasime endid nii õudseks ja võõraks kui vähegi oskasime. Kui olime valmis, naersime südamest, vaadates üksteist. Nüüd juba Metsavahi-Karla meid ei tunne. Päris rahuliku südamega asusime põõsaste kallale. Meil polnud tarvis isegi üles ronida ega suuri puid

2 suurt preemiate

jagamist oma sõpradele on „ÕPILASLEHE“ juubeliaastakäigu kink Teile.

Lähemad tingimused ilmuvad järgmises „Õpilastelehe“ numbris.

Jälgige!

Kes tahab võita

see tellib veel täna „Õpilastelehe“.

Aastak. (30 nr.) kr. 1.50; poolaastak. (15 nr.) kr. 0.75.

Tellida võib igast postkontorist. :::

kallutada, saime kerge vaevaga kotid ja kõik taskud täis. Siis hakkasime kodu poole minema. Tagasi läksime suure käruga mööda kuusikut, et mitte kohata metsavahti, sest ega ta tule siia kuusikusse, ta nuhib mööda pähkliseljandikke, kui ta üldse metsas ongi.

Olime tublisti väsinud, kui jõudsime järve ääre. Nähes lootsikut, hüüdis vend vallatult: „Hurraa, pääsenud!..“ Sāmas aga jäime seisma kui soolasambad, kotid kukkusid potsti maha, sest lootsiku kõrvalt, põõsa tagant hüppas välja metsavaht ja kohe mul kraest kinni. See tuli meile täiesti ootamata. Vaevalt aga vaatas metsavaht mu uhkesti maalitud näkku, kui vajus käsi tal jõuetult alla ja lõug jäi ripakile imestusest. — Vaevalt vabanes mu krae metsavahi peost, kui sööstin valguna tagasi metsa, vend muidugi järele. Jooksime endid hingetuks. Siis pugusime sõnajalgade varju maha.

„Oh sa igavene sunnik, küll ehmatas,“ sai vend viimaks suust. „Nüüd oleme pähklitest ilma,“ kurtis ta. Vihastusin vennale: „Mis sa ullike veel pähklitest räägid, Jumala õnn et ise pääsesime, näe, olin juba kraedpidi ta peos. Oli ikka tore mõte näod värvida, muidu oleks protokoll kindel olnud.“

*) Vaata „Õpilasteleht“ nr. 12 eelm. aastak., „Seiklemas“.

KOOLINÕUNIK VILLEM ALTTOA

7-es suurriik

Kõik noored lugejad, kes ka maateadust õppinud, ei tunne vist seitsmendat suurriiki. Ja selle leidmiseks ei aita maateaduse-atlas. See on riik ilma territooriumita ja suurriigiks tunnustatakse seda vaid ta võimu tõttu. Ta suudab maailmas paljudeski küsimustes nii kultuur-, majandus- ja poliitilises elus enda tahet maksma panna. Tema nõudmisi kuulatakse mõnikord enam kui riikide omi, kellel käsutada enda tahte läbiviimiseks vägevad kahurid ja arvukad rügemendid.

See maailmas nii kaaluv võim on ajakirjandus. Ajaleht peab meid ühenduses terve maailma sündmustega, ta avaldab kiiresti seisukohti mitmesuguste avaliku elu nähtuste kohta nii kodumaal kui välisriigis. Vahenditult suudame jälgida vaid neid nähtusi, mis meie kõige lähemas ümbruses toimuvad, muu kohta saame teateid päämiselt ajalehe

kaudu. Ei ole liialdatud väljendus, et tänapäeva inimene tunnetab maailma ajakirjanduse prilli läbi. Missuguses valguses see laseb sündmusi näha, sellise pildi me ka saame. Sellest siis ka see suur ajakirjanduse võim, mis sunnib teda nimetama suurriigiks.

Selle suurriigi kodanikuks on iga ajalehe-lugeja. Ajaleht valitseb lugejat, näidates talle maailma oma vaatevinklist, aga teiselt poolt, ka kodanikud võtavad selle riigi juhtimisest osa. Ainult see ajaleht suudab püsida, kes oskab tabada lugejaskonna soove ja nõudmisi. Ja ajaleht on seda menukam ja mõjukam, mida enam ta lugejate seisukohti peegeldab. Vastuvõtmatu ajaleht sureb lugejate puudusse. Praegusel ajal on võimatu kujutella väikeste huvidega isikut, kes tuleks toime ajaleheta.

Aga ajalehelugejaks ei saada isenesest, vaid ajakirjanduse-riigi kodanik vajab ettevalmistust. Peame õppima leidma ajalehest enda huvikohast ja teiselt poolt, kujundama enda huve ajakirjandusele. Igast noorest lugejast peab kasvama ajakirjanduse-inimene, kes kujundab ühes teiste tuhandete lugejatega ajalehte oma tahte ja nõuete järgi, kuid kes ise paratamatult on ajakirjanduse mõjutada. Igast selle ajalehe lugejast peab kasvama teadlik ajalehelugeja tulevikus. Neis ülesandeks on parimaks ettevalmistuseks teie eneste ajaleht — „Õpi'asleht“.

Villem Alttõa.

kord taskust venna kirja ja lugesin. Aga see oli ikka endine: tulgu ma muudkui laupäeval Liisa-tädiga linna. Kus olevat ilmatuma suur loomaaed ja puha! Tulgu kohe jaamast loomaaeda (sää! ja sää!), tema ja terve nende kool olevat ka sää! — No miks ei! Küll ma lähen! — Torkasin kirja taskusse ja traavisin koju. Siin oli kõik juba minekualmis ja mina kõbisin kohe vankrisse, niisama heleda kõhuga, nagu ta mul oli. Süüa on aega teistelgi päevil.

Jaamas isa andis mulle kaks „kulda“ ja käskis osta kaheotsaga pileti, tulevat odavam, ja sõitis siis ise tagasi koju. Läksin kassa juure ja ütlesin, et lubage lahkesti üks kaheotsaline pilet Tartu linna. Piletimüüja kohe vastu: „Et mis

Nädala-uudiseid

Virumaal kollitavad karud, kelle arvu näiteks Alutagusel üksi hinnatakse 15-le. Karud on tihti liikvel ja hävitavad põllumeeste kariloomi.

Põhjamerel möllas ägetorm. Tuule kiirus tõusis kuni 150 km tunnis. Merel ja maal sünnitas torm raskeid kahjusid. Teiste seas hukkus ka üks eesti ja soome laev.

Noorte juhatajaks nimetas Riigivanem kol.leitn. Joh. Vellerind'i. J. V. on lõpetanud Tartu Õpetajate Seminari ja kõrgema sõjakooli.

Noortenõunikuks nimetati Pärnu Kaubanduskooli juhataja Juh. Maismaa.

Ookeanilendur J. Molli-son ületas kolmandat korda „suure lombi“ uue rekordajaga — 13 tunniga. Lend toimus väga rasketes tingimustes.

Kr. Palusalu kaotas punktidega lätlasele Bietags'ile Göteborgis, jäädes 2. kohale.

Eesti — Soome poksimaa võistlus andis võidu hõimuvõlledel 5:3. Meie võidumeesteks olid N. Stepulov, A. Raadik ja B. Salong.

asja? Igal piletil on kaks otsa.“ Ma siis tegin selgeks, et soovin osta puhta raha eest piletit, millega saaks täna sõita Tartusse ja homme jälle siia. Siis sain pileti ja tuln ära. Varsti pahises rong jaama ette ja meie tädiga ronisime rongile, s. t. vagunisse. Siis vedur vuhises ja pahises ja jaam jäi varsti maha. Tädi siis seletas, kuidas loomaaeda leida: ikka kurale ja hääle, vasakule ümber nurga ja kohe paremale otse edasi.

Keset platsi oli suur ratas ja sää! küljes rippusid pooliku heeringapüti sarnased kastid, kus poisid-plikad sees olid. Kui see ratas ringi liiklema ehk pöörlema hakkas, siis tüdrukud kisasid ja kilkasid ja hoidsid pääd kahe käega kinni, nagu tahaks see otsast ära tulla. Meie külas oleks selle kisa ja kära pääle kohe kaitseliit püssidega ja tuletõrje — pritsi ja lohvidega kokku jooksnud.

No jah! Läksin siis kaugemale sellest soodoma-komorrast ja hak-

Järg 4-dal lk.

Loomaaias

ARMAS ONUKE

Nagu ma kuulsin, et Mäepalu Kusti kuendas klassis aisakellale hääled sisse löi ja läbi koridori teisele korrale jooksis, nii kohe haarasin oma mapi ja panin „kannama“.

Pooltel teel koju võtsin veel

Me oma sulega...

Tagajärjed

Häätuselidete kokkuvõtted andsid järgmised hinded ilmunud võistlustöödele:

proosas:

2 Vikerlane Lembitu vaim	928
1 H. Kobin Väike kangelane	1044
J. Kelder Raamat sõbrana	348
3 Mätta Mihkel Jõuluõhtune äpardus	638
L. Pensa Suip üte ooriga	203
L. Taliga Riisa suurvesi	522
E. Andok Kergetiib	435

luules:

1 U. Käärrik Eesti elab!	638
Reet Vabaduspäeval	290
3 Noor Lembit Isamaale	346
3 L. Metsasto Kotkalaul	348
E. Ott Kodu	319
S. Bauman Hommikul	58
E. Thoren Taliõhtu	261
O. Amon Võitluse teel	319
Reet Leek Helisevad kellad	174
2 A. Viigisalu Mälestus emast	580
K. Kivimäe Kodu kevadel	87
1 E. Thoren Vabale Eestile	638

ja tehnika vallas:

1 L. Lall Telefon	2059
-----------------------------	------

Autorite pildid, elulood ja toimetuse kokkuvõte ilmub järgmises numbris.

VIIKING

Lepasaarelt

KASUKAKRAE

Juunikuu lõpul leidsid niitjad ristikehinast jänesepoja, milline toodi koju minu hoole alla. Tal vaesesel oli vikatiga tükk kõrva ära löödud, ja selletõttu ta oli kaunis uimane. Kuid vaevalt sain ta õue lahti lasta, kui oligi

mu silmist kadunud. Hakkasin hoolega otsima, kuid sääl hüüti mind juba põllult — oli leitud jälle kaks jänesepoega. Seekord ma neid enam lahti ei lasknud, vaid tegin neile ajutiselt aseme kastekannu, seniks kui saan vaadata kindlama koha.

Peagi tuli ema põllult ja oli pahane, et jänesepoja nii ruttu lasin minema. Pidin hakkama otsima. Läksin tiigi ääre ja ennäe — mu jänkuke istubki kalmuste vahel. Ise üleni märg. Ta oli suure jooksuga hüpanud tiiki. Viisin ta teiste juure kastekannu. Siin aga tabas mind uus üllatus. Ka teised jänesepojad olid märjad. Järele pärides selgus, et ema oli kastekannuga vett võttes ka need märjaks kastnud. Nii said kõik mu jänkukese vesiristsed.

Sepitsesin neile korraliku eluaseme kuudi näol ja proovisin neid sööta. Esialgu olid nad väga kartlikud ega võtnud pakutavat vastu, kuid pärastpoole sõid kui lapsed kunagi sooja piima, pehmet rohtu ning kapsalehti. Teisel päeval leiti veel üks jänesepoeg, nii oli mul neid neli tükki. Ema arvas, et neist võivat saada mulle sügiseks tore kasukakrae.

Kõik oli hästi, seni kui ühel ööl jänesed olid kuudi seina maha lõhknud ja ise putku pannud. Suure otsimise pääle, millest võttis osa kogu majarahvas, leiti üks jänesepoeg samast puukurist, kus oli kuut. Teised jäid kadunuks. Minu suureks rõõmuks, pärast lõunat karjas olles, hüppas karja eest põllult välja üks kadunud jänkuke. Silgates üle põllu oma pikkadel koibadel, suundus ta kohe kapsaaeda, kust ema ta kinni napsas ja kuuti viis. Tegin nüüd kuudi tugevamaks ja valvasin kahekordse hoolega.

Kuid õnnetus ei käi kive ja kände mööda! Umbes kuu aja pärast leidsin ühe jänese kuudist surnult. Matsin ta õunapuule alla ja lohutasin end sellega, et üks on veel alles. Viimast söötsin erilise hoolega, kes ka suve jooksul väga tublisti kosus.

OSVALD AMON

V.

JÕUJLINE NOORUS

Meil põued on tulvil täis elutuld
ja silmad täis noorusesära.
Me mõtted ja teod on puhtad kui
kuld,
teod mustad me hülgame ära.

Me päralt on tulevik; rabad ja
sood
meil harida, — palju tööd teha.
Me töötame — kõlavad lõbusad
lood —
ei väsimust tunne me keha.

Ei kunagi tiial me nukrusta,
ei kurda, ei kanna pääd norus,
pää püsti meil alati rõõmsana, —
me oleme jõuline noorus.

H. AMBERG

Lukelt

Sügisese metsas

On sügis. Seenetütart, kel pruunikas kübar, kollased juuksed, roosad palged, punased huuled ja hall rohelise kraega mantel, on õised külmad näpistanud. Ta on norus, ja paneb külmuva sõrme suhu, kui näeb põialpoissi ja kaht mardikat. Põialpoisil on suur punane torumüts pääs, mardikad on nagu noormehed kunagi. Põialpoiss on viimseid lilli korjanud ja toob need seenelapsele. Mardikad lõövad viimast mängu ja tantsu.

Viimne rõõm on nüüd metsas, mätta', murul, puude otsas! . .

Oli külm septembri hommik, mil jänes vaatama minnes leidsin tühja kuudi eest, päälmine lahtikäiv laud maha pillatud. Nii olin jäädavalt ilma oma kasukakraest.

Suve jooksul nägin küll mitmel korral katkise kõrvaga jänest, kuid siis oli ta juba nii vilgas, et kätte teda ei saanud.

Kirjavastused

Mitmele: Andmeid möödunud aasta tööde saatuse kohta ei avaldata, nagu see oli ette nähtud võistlustingimustes. Kui nad ei ilmunud, siis nad ei ilmu.

E. Paju. Jahisaak, Männimäe Loomaiaas, Jänes Vurr (vajab kahte auku), Vahur Pikad püksid, O. Amon Noorus, Agu Jõulutäht — ja.

J. Bökler Laadapäev, M. Viirsalu Juku, A. Vender Kaunile kodule, Tiiger Jumalaga suvi, Kurulaan Eestimaale, Vastlapäev, Sastok Sügispäev, Loitev Koit Indiaanlased, Metsasto Merihädas, A. Ojalo Sulane Peeter — liig tavalised — ei!

E. Kadaste. Luuletustel puudub rütm ja riim — ei.

A. Tamm Taas talv, segab V. Ridala luuletuse mõjutus. Ei.

E. Kangur, Meerilt

Koolis

Matkakiri

HELSINGIS

Kui Helsingi jätab juba merelt vaadatuna ühtlase, suurejoonelise, jõulise kogumulje, siis seda enam tuleb see mõju linna vaadeldes esile. Helsingis liikudes ja ehitusi vaadeldes jääb hää rahulik tunne. Kõik tundub siin olevat nii läbikaalutud, kavakindlalt ehitatud. Tekib tahtmatult küsimus, kuidas on soomlased oma päälinna nii stiilikindlalt ehitanud, kuna mitmedki suurlinnad on ülc-pildilt hoopis kirjumad.

Sellele küsimusele saame vastuse, kui heita lühike pilk nende päälinna ajalukku. Helsingi on olnud Soome päälinnana vaid üle 100 aasta (1812. a. alates), kuna varem oli Turu linn. Enne päälinnaks määramist oli Helsingi väike linnake, millest suurem osa veel 1808. a. maha põles. Asudes Helsingi ülesehitamisele, usaldati uute majade ehitamine kuulsa arhitekt C. L. Engeli kätte. See arhitekt oli tugeva ilutundega inimene, kes palju reisinud. Tema juhatusel ja kavandite järgi ehitati kogu vana linnaosa tähtsamad ehitused, mis olid stiililt lihtsad, kuid suursugused. Neist ehitustest oleks: Valitsuse loss, ülikool, Suur kirik. Tema ehituste stiil

kasin vanda otsima. Sää! oli aia ääres üks poeleti sarnane asjandus ja selle juures kahe teiba vahel silt.

AUTOMAADID:

Üks poiss seisis sää! kasti otsas ja seletas, et lastagu ainult vana vankriratas või püksinõõp sinna lauaprao vahele ja kohe päästab automaat aariad valla otsekui Sauna-Mari saja-aastane kukk uue aasta esimesel hommikul.

„Trükitehnilistel ja geograafilisel põhjustel ei saa meie etendust kahjuks jätkata, sest automaadi roostevabast puust mehaanika on ära roostetanud. Ka on Sauna-Mari kukk Nebukatneetsar laulnud oma viimase laulu. Palun kentlemanne mitte irvitada, sest see kõik on tõsi vedelas olekus, s. t. sula, vaid pöörigem silmad Mekka, s. o. loomaia värvavale, astugem sisse sinna töötatud maale!“

Siis tuli vend kasti alt ühe teise poisiga välja, teretas mind ja andis nõõbi tagasi.

Läksime siis läbi uuest värvavast ühte teise aeda. Sää! oli suur

Soome keele kursus

Seni on ilmunud soome keele kursuse osas vaid samakõlalisi ja sama tähendusega sõnu. Nende põhjal tekib arvamine, et soome keel on väga lihtne. Samakõlalisi ja sama tähendusega sõnu on roh-

kesti, ent leidub ka palju risti vastukäiva tähendusega. Toome sekka selliseid sõnu, millel hoopis vastupidine tähendus, mis olgu hoiatu-seks, et soome keele kõnelemisel tuleb ettevaatlik olla.

kaali — kapsas	kuna	lanttu — kaal
maito — piim	„	piimä — hapupiim
pussi — kott	„	puukko — puss
siunamaan — õnnistama	„	soimamaan — siunama
linna — loss, linnus	„	kaupunki — linn
ilo — rõõm	„	kaunis — ilus
haikea — valus	„	sairas — haige
puhua — kõnelda	„	puhaltaa — puhuda

mõjustas kogu vana linnaosa ehitusi, mistõttu see omandas ühtlase ilme.

Kuna Soomes on ohtralt graniiti, saab see päämiselt ehituste materjaliks. Graniit on aga aine, mis tingib uhkeid, masiivseid ehitusi. Selle ajajärgu ehitused (suurem osa Helsingist) jä-tavad kõige monumentaalsema, põhjamaiselt suursuguse mulje. Neist ehitustest tuleks esikohal mainida Helsingi raudteejaama (üks ilusamaid kogu Euroopas) ja Kaljukirik (Kallion kirkko). Selle ajajärgu ehitustest on kõik turistid vaimustatud, kuna need on

põhjamaa rahvale väga iseloomus-tavad (külm, suurejooneline, lihtne).

Nagu siit näete, on Helsingi ehituskunst kavakindlalt läbi viidud, millest ka linnal see suursugune, ühtlane ilme.

Millest ei saa vaikides möõda, on

Helsingi kalmistud.

Unustamatu pilt jääb kalmistust, mis asub mäe kallakul vastu merd.

Helsingi on puhas linn, kus hoo! kantakse ilu eest. Linnas on rohkesti puiestikke, kauneid kujusid ja lilli.

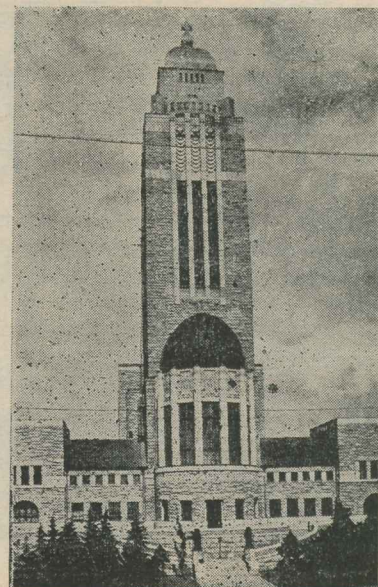
Üks kaunimaid kohti on kaht-lemata

Tähetorni mägi.

Siin on väga rikkalik puiestik (roh-kesti mitmesuguseid õitsevaid puid), maitsekalt korraldatud lillepeenraid ja üks kaunimaid Helsingi kujusid kujur Stiege'li „Merehädaliste“ rühma kuju. Mäelt on avar vaade merele, kust näha Eestist tulevaid ja sinna minevaid laevu.

ümmargune saepuruga kaetud ring. Selle ümber kogunesid nüüd kõik ja jäid ootama. Läksime ahve vaatama. Need olid üsna targa näõga väikesed vanamehed. Üks näris õuna ja teine püüdis puurivarbade vahelt tomatit. Ma lugesin ruttu oma raha üle ja küsisin venna käest, et ei tea, kas selle eest saaks ühe neist endale osta. Oleks tore kooli viia ja teistele näidata! Tema aga oli vastu ja ütles, et ei see nõu kõlba kuhugi. No kui ei, siis olgu ei!

Siis toodi kaamelid saepururingi ja lasti neil joosta, — tehti „püsti-pikali“. Need loomad näisid üsna armetud. Elevantid tantsisid ja lõid trummi; siis üks mees keerles nende vahel nõõril kui vastlapäeval vurrrikstehtud sea sääreluu. Siis lõvid ja tiigrid kargasid läbi rõnga ja olid hirmus vihased. Palju hullemad kui meie vana lnts kodus. Jääkarud aga olid nagu noored tallekesed taltsad. Karupuuri juures ma ootasin tükk aega, et kas mõmiseb. Aga ainult tatsutas. No siis tulime ära. Kes teab, kas oligi päris karu!

Kallion kirkko

komast. Neid välja sellest kususgil luurava hädaohu piir-
 jõudnud järele. Ja ometi nais, et see rutt ei vii
 ümber vaatama ja ootama, kuni poiss oli talle
 palju kiiremini. Nüüd pidi aga hunt lakkamatult
 Poleks olnud Tolmuse Tähte, rännak oleks läinud
 resti edasi, jooksis ta äärmise ettevaatlikkusega.
 rahutus kasvas. Hooilmata kärsitusest jõuda ki-
 tugevnes Tolmuse Tähe hirmutuune. Kiopogi
 hoolduda. Mida kaugemale nad jõudsid, seda enam
 riivasid pöösaid saal, kus oli liig tihe, et sellest
 kususgil päle nende sammude kahina, kui need
 Metsas valitses põnev vaikus. Ühtki häält
 läände, igatahes mitte nende asukoha poole.

Jaand, igatahes mitte kaotada aega. Rännak suundus
 oleks tähtis, mitte kaotada aega. Rännak suundus
 enne oli valinud. Jaa, ta kippus ruttama, nagu
 Nüüd võttis Kiopo sama suuna, millise rebane
 südamesse.

Kortas ja, nagu ikka, võttis ta ka seekord hoiatuse
 urisedes teadis Tolmune Täht koha, midagi polnud
 vastastikuseks arusaamiseks küllaldane. Kiopo
 kasvanud nii suureks, et väiksemgi määrgaanne oli
 Nende omavaheline poolhoid oli ajafookkusi
 suunda. Kiopo urises uuesti.
 hoidis aga tagasi tassane urin. Ta pöördus vastas-
 tis Tolmune Täht taas hakata liikuma. Teda
 kõrgetele tõstetud ninaga tuult. Vähe afa pärast tah-
 Esmalt ei teinud Kiopo midagi, ta imes vaid

indiaanlane üsna kalju kõrval. Tolmune Täht
 nägi Kiopo sapsude värisemist. Ta peatas hin-
 gamise.

Järgneval momendil lendas suur hundikere
 läbi õhu.

Välkkiirelt hüppas indiaanlane kõrvale. Kiopo
 koledad hambad eksisid sõrmelaiuselt tema kõri
 suhtes. Indiaanlase tomahavk välgatas. Ent Ki-
 opo ei oodanud, hüpe ja temagi oli üle kuris-
 tikust.

Nüüd järgnes veel teisi indiaanlasi piki harja.
 Jõudnud kohale, kus Kiopo oli korraldanud oma
 haarangu, peatusid nad ja uurisid põhjalikult ku-
 ristiku vastaskallast. Kiopo aga lamas Tolmuse
 Tähe kõrval tihnikus, varjatud risust ja väänkas-
 vest.

Oli näha, kuidas rünnatud indiaanlane oma
 kaaslasile täpsalt osutas kohta, kuhu oli kadunud
 Kiopo. Kohutava, üha kasvava hirmuga jälgis
 Tolmune Täht iga nende liigutust. Õnnestub
 jälgijailgi seda takistust ületada, siis on tema ja
 Kiopo kahekesi viie vastu. Praegu olid nad küll
 juurtest ja kuusest kunstlikult moodustunud ja
 rippuvast lehestikust kaitstud varjus; aga asudes
 põgenema, tuli neil tulla vaenlaste pilkude ja nende
 noolte kätte.

Selgusetus ei kestnud kaua. Üks indiaanlasist

sega rahul, et vaadelda hundi käitumist.
 vamad. Kiopo pidi niisits otsustama; poiss oli ene-
 Tahel olid teravad meeled, aga Kiopol veel tera-
 lises metsas ja võõrale oli satunud. Tolmuse
 laselt määratunud, Rebane polnud reetnud, mil-
 oht ja ka suund, milles see ka ähvardas, olid üht-
 Tahel selge, millist teed valida. Nõlemad, häda-
 Vaatamata Baltuki hartusele, polnud Tolmuse

võssa ja kadus.
 Ja tasa nagu ta tulnud, lipsas Baltuk väledalt
 mul üsna kannul."

rad on metsas. Puud varjavad neid. Aga nad on
 "Hädaoht liigneb mu taga — liigneb pea. Vöö-
 "Tuleb häda!" rääkisid need silmad.

terav vaade oli jutukas.
 Baltuk ei liigutanud silmalauaugugi; ainult ta
 kes aeglaselt Tolmusele Tähele järgnes.

Kuna ta kogu aeg hunti kaheldes silmas pidas,
 Tahel liigineda enesele mõningate sammudeni,
 mutas teda enam kui Kiopo. Ta lubas Tolmusele
 del, ta oli põgenemas ja talle järgnev hädaoht hir-
 Mis küll Baltukit oli hirmutanud, üks oli kin-
 rahulikult rebaselt liigines.

uristemast ja laskus maha, kuna Tolmune Täht
 kellele ta ei tarvitse tungida kallale. Kiopo lakkas
 karvade ja andis talle mõista, et see on sõber,
 Kiiresti haaras ta kinni Kiopo paksudest turja-

seada ja poegi oma maitsele vastavalt paigutada,
 siis ronis temagi südilt talle järele.

Väide, et see päätetükkivus Goshmilit üllatas,
 peab vaevalt paika. Vaatamata tema arvukate
 kuude kestel hangitud kogemustele, polnud temaga
 veel juhtunud säärast ennekuulmatut asja. Kui
 mingi teine olevus — kiskja, lind või inimene —
 seda oleks julgenud, ligineda tema kallistele lastele,
 Goshmili poleks talle andnud aega ka oma sünni-
 päevagi ära needa. Kui nüüd see väike indiaan-
 laspoiss tegi võimatut — ligines talle samuti nagu
 ta omad pojad — siis oli ka kõik valmis, mis puu-
 tub küüntesse ja hammastesse, teda kiskuda üsna
 väikesteks närudeks, aga, aga — tal polnud selleks
 südant!

Mis tegi õieti Tolmuse Tähe nii teissuguseks
 kõigist olevusist, kes seni ristelnud ta teel, seda ta
 ei teadnud. Ta tundis vaid, ta oli teissugune. Ja
 samuti teadis ta täpsalt, et see, tulgu, mis tuleb,
 ialgi tema lastele mingit häda ei tee.

Koopas oli soe, kui mitte öelda — lämmastav.
 Päälegi oli ruum kitsas. Kui tahtsid paigutada
 mugavasti, siis ei tohtinud olla arg, vaid tuli pin-
 gutada tugevasti. Pojad aga ei lasknud enese kal-
 lal vägivalda tarvitada. Esmalt ähkis ja puhkis
 üks, siis teine. Tolmune Täht, kes pesitses üsna
 Goshmili kasuka ligi, tundis end kohutavalt surutult.

Uhel päeval, umbes nädal pärast seda ööd, mille Tolmune Täht veetis soos, pöördus ta Kiopoga pikalt käigult läbi metsa, mille ta ida suunas oli läbi uurinud, tagasi koju. Akki hüppas nende ees suur rebane külgtreed mööda alla. Neid nähes kohkus ta ja peatus. Kiopo, kes jooksis ees, urises. Tolmune Täht ootas, et rebane jookseb silmapilk minema. Tema üllatuseks jäi see aga seisma, küll aga kahtlevalt, üks kapp ülal, just nagu selleks, et viidimatult ära lipsata võida. Ahvardava urisemisega läks Kiopo rebase poole. Ta seljakarvad tõusid, ta kõverdas hüppevalmilt. Viimsel sekundil tundis Tolmune Täht ära oma uue tuttava, hõberebase Baltuki.

Kollased Koerad.

VIIES PÄATÜKK.

ettevaatlikult välja soojast, polsterdatud koopa pimedusest ja otsis teed läbi rabasoo. Tema kojutulekul polnud Kiopo veel tagasi oma oiselt jahilt. Nii siis ei oodanud Tolmune Tähte ükski pünlilik küsimus tugeva karuõhna pärast. Kui võis vahest mõndagi Kiopo silmade ja kõrvade ees varjata, siis tema nina laskis end vaevalt petta.

Kui karupojad avastasid, et veel keegi kolmas on neile kuuluvast voodist osa vallutanud, urisesid ja trampisid nad nii vägevasti kui veel alles võisid. Tolmune Täht märkas varsti, et koopalgi olid oma kaks külge: üks pehme, Goshmili kasukas ja teine kõva, kuusejuurikas. Mida rohkem pojad rõhusid, seda tugevamini tundis ta juurikat. Polnud mingit mõtet neid käskida: „Jätke juba!“ Pojad ei saanud sellest ometi mitte aru. Isegi ema noomiva ümismise pääle ei loobunud nad tunglemast ja ümismast ja olukorra võimalikult ebamugavaks tegemisest, nii et õieti ühelgi polnud võimalik tunda, nagu magaks ta. Ka Tolmune Täht tangles ja surus. See ei rääkinud küll just mitte häast kasvatuses; aga kui inimesed tahavad magada, siis pole nad just mitte alati viisakad, ja karupojad olid tõepoolest väga ebaviisakad. Goshmili mõistus oli otsas, ta ei teadnud, mis teha. Kui ei tahtnud kummagile järjekorras paari ärateenitud kõrva-kiulu anda, siis ei jäänud üle muud teist teed, kui ümiseda. Ja nii ta ümises, kuni kogu ta keha näis olevat suur äikesekärgatus, alaliselt valmis lõhkema.

Pikkamisi jäid pojad unisemaks ja ikka unisemaks ja unustasid lõpuks tunglemise. Äikesekärgatusegi ähvardamine vaibus pikkamisi. Ja Tolmune Täht, surutud üsna ligi vanale suurele müristajale magas oma esimest magamist karude seas.

Kui koiduvalgus soopimedusse hiilis, ronis ta

Ara ootamata, kas järgneb sellele veel suurem saik, jooksis Tolmune Täht edasi, Kiopo alaliselt kannul. Mida kaugemale nad jõudsid, seda ahtamaks läks kuristik. Korraga lõppes hari. Nende kohal tõusis järsult kaju sein. Nende all laskus kuristik alla sügavusse. Ümber pöörduda ja tuldud teed tagasi minna, tähendas kätte joosta jälgi jälle. Jäi üle ainus päässee: tuli lõhest ülehüpata. Aitas tugevast hüppest, et jõuda üle; aga all ahvardas kohutav sügavus, millesse surutud vee-vool saatis esile õõnsat kohinat. Kui ei tabatud selle kohal tugevat pidet, siis tähendas see kindlat hukkumist mustas nigelus.

Tükk aega tõusti märke, ja kui nad lõpuks jõudsid lahitsemaale ja ühele kaljukühmule Tolmune Täht end üles astusid, ei üllatunudki. Ümbrus oli talle leides sügava kuristikku äärel. Ümbrus oli talle täitsa võõras, ent näis olevat tuttav Kiopole. Ta traavis üht kallakut harja mööda allapool, mis eraldas kaljukünka ülemist osa alumisest nõlvast, ja Tolmune Täht järgnes talle. Kaju se teeraja pöördudes ümber mäe silmas Kiopo tagasi ja loogistas hambaid. Tolmune Täht nägi üht indaanlast peaaegu samal kohal, kus enne nemadki, metsast väljuvat ja nõlvakule liginevat. Hetk hiljem järgnes talle teine.

Tolmune Täht oli täiesti teadlik selles ohus. Aga tema järel varitses veel suurem oht. Selg tugevasti surutud vastu kaljuseina, et võtta nii palju hoogu kui võimalik, hingas ta sügavasti ja lendas üle kuristikku. Ta kuulis vee tumedat kohisemist, nägi ablast sügavust säääl enese all ja leidis alles siis end teispoosel kaldal, käed tugevasti klammerdunud oma armsa elu pärast kuuse juurte ümber.

Ta tõmbas end kindlale pinnale ja vaatas tagasi, ootuses, et Kiopo järgneb. Aga Kiopo ei liikunud paigalt.

„Kiopo!“ hüüdis ta, „Kiopo!“

Hunt ei pööranud päädki. Nukralt rippus poisil pilk loomal. Pärast mõningaid hetki viskus ühe indiaanlase kuju üle mäenina. Tardunult nagu kaljugi, mille vastu ta end surus, seisis Kiopo. Tolmune Tähe ärevus kasvas. Ta teadis, hundi tardumus tähendas aimamatule indiaanlasele surma. Mees ligines kiiresti. Täielikus vaikuses kuuldi selgesti põdranahksete mokassiinide astumist.

Koht, kus küürutas Tolmune Täht, varjas teda indiaanlase silmist samuti, nagu kattis kalju Kiopot. Esimesel silmapilgul tundis poiss, et see mees ei kuulunud temaga ühte suguharru. See oli üks kardetud Kollaseid Koeri. Nüüd seisis

Maailma õliallikad tühjendatakse 20 a. jooksul

Ülemaailmlisel jõukonverentsil Washingtonis pidas huvitava ettekande sir John Cadman, kes on suure Inglise õliettevõtte Anglo-Iranian Oil juhatajaks. Kõneleja märkis, et tõenäoliselt võib praeguste teadaolevate õliväljade tagavara arvestada umbes 20 aastaks. Selle aja jooksul peaksid praegu teadaolevad õliallikad olema tühjendatud. (Ajalehed.)

UUSI JÕUALLIKAID OTSIMAS

Tohutud energiahulgad ootavad rakendamist

Meri — määratu aurukatel

Maailma ähvardav õliallikate lõppemisel kivisöe-nälg sundis mõtlema jällegi purjedele. Tahetakse tööle rakendada kõik siiani tühjusse jooksvad jõuhulgad. Saksa insener Fletner seadis endale ülesandeks lihtsustada ja mehaniseerida purjelaeva.

Fletneri esimesed mudelid on metallpurjedega laevad. Hiljem Fletner leidis, et võib tulla toime täiesti purjedeta, asendades neid kõrgele raudplekist torudega.

Kui sarnane toru — „rootor“ — sundida kiiresti pöörlema (olgugi väikese mootori abil), võib see asendada 15 temaga võrdpindset purje. Vaikse ilma jaoks on aga rootorlaeval masin auriku propeleeriga.

Pääle tuule ja vihma on veel teisi alalisi ja kindlamaid energiaallikaid. Ammugi vaatavad inimesed kadedusega lainete lakka matule liikumisele ookeanis.

Kuidas sundida ookeani töötama inimesele?

Selgub, et see on teostatav. Ameerikas, Atlantic-City linna läheduses töötab praegu lainete-jõujaam, mille võime mitukümmend hobujõudu. Tema lainete-mootor on ehituselt väga lihtne. Te võite kergesti teha selle mootori mudeli. Võtke harilik pudelikork ja pistke see pikale naelale, nii et ta vabalt võiks üles-alla liikuda. Leidke kohane ookean — näiteks loik õuel, pange sellesse püsti nael sellel istuva korgiga. Küllaldaselt kõva lainetuse puhul, mida kunstlikult kerge saada, hakkab kork üles-alla liikuma.

Atlantic-City lainete-jaamal on sarnaseid korke kuus. Lihtne masinavärk annab korkide liikumisjõu edasi päävõllile. See võll paneb töötama veepumba ja dünamo.

Veelgi meelitavam on kasutada tõusu ja mõõna jõudu,

sundida kuud töötama inimesele.

On ju kuu see (päike etendab siin kõrvalosa), mille tõmbejõud tekitab ookeanides ja meredes tõusu. Mõnel pool ulatub tõus kuni 15

meetrit — s. o. kolmekordse maja kõrguseni.

Tänini tõusu-jõujaamad elavad vaid paberil ja mitte tegelikkuses. Ei ole ju nii lihtne ookeani püüda lõksu ja taltsutada. Ookeani kaldale tuleks ehitada suur basseini ja tamm. Tõusu ajal tungib vesi tammide värvavasse ja sunnib liikuma turbiinid. Mõõna puhul taganeb vesi ja turbiinid töötavad jällegi. Sarnaseid jõujaamu kavatakse ehitada mitmes mereäärse riigis — Prantsusmaal, P.-Ameerika Ühendriigis, Inglismaal jne. Üks jaam juba töötab Ühendriigis Roklandi linna läheduses ja annab kuni 5000 hobujõudu.

Vahemeri jõujaamaks.

Saksa insener Sorgel soovib Vahemere muuta jõuallikaks. Tema projekti kohaselt Gibraltar, Suessi kanal ja Dardanellid tulevad tõkestada tammidega, (leia need kohad kaardil!) Alalisest auramisest Vahemere veepind alaneb. Ja siis rakendatakse tööle neil kolmel tammil ehitatud jaamad.

Atlanti ookeani veed, samuti kahe mere — Musta ja Punase — kukkudes Vahemerre, panevad töötama võimsad turbiinid. See annab miljoneid hobujõude.

Agas pole veel kõik. Selle kava teostamisel jäävad kuivaks määratud merepõhja maalahmakad, mida võib asustada.

Sitsiilia ühineks Aafrikaga, Itaalia Dalmaatsiaga, Kreekamaa Väike-Aasiaga. Ja kaardilt kaoks Vahemeri.

Veelgi kolossaalsem on teine ookeanide ja merede ohjeldamise projekt, mida hiljuti soovitasid prantsuse õpetlased.

Nende projekt rabab oma julgusega. Nad soovivad panna tööle ookeanide troopika-vee soojuse, s. t. soojuse, mis tundub meile püüdmatuna, kasutuna. Kõigile on selge, et põleva söe soojus võib panna töötama aurumasina. Agas kuidas uskuda õpetlasi, kes kinnitavad, et

leigest mereveest võib saada miljoneid hobujõude?

Siiski, see mõte on päris lihtne. Leige vee võib sundida keema,

muuta auruks igasuguse soojendamiseks. Selleks on vaja vaid täita leige veega katel ja sellest pumbata välja õhk. Vähenenud rõhu puhul hakkab vesi keema isegi tavalises toa-temperatuuris. Madalrõhu aur ei ole sugugi halvem kõrgrõhu omast, millega on harjunud tehnikud. Ka tema võib panna liikuma auruturbiinide rattad.

Tähendab, sellises elektrijaamas ei lähe mingit kulu küteteinile. Jääb ainsaks energia kuluks see kulu, mis läheb kogu süsteemist auru ja õhu väljapumpamiseks. Et see kulu ei ületaks tulu, soovivad leiutajad auru mitte välja pumbata, vaid teda tihendada jahutajas. Jahutaja jaoks aga võtta vett ookeani sügavusest, sest juba ühe kilomeetri sügavuses on ookeani vesi 20 kraadi külmem kui pinnal.

Nii siis, vastavalt sellele projektile, võib ookeani muuta suureks aurukatlaks.

Esimeseks katseks võtsid teadlased kaks katelt, 25 liitrit kumbki. Ühes katlas oli vesi 25 kraadi soe. See pidi kujutama „ookeani pinda“. Teine katel kujutas „ookeani sügavusi“: see täideti 0-kraadini jahendatud veega.

Soojast katlast pumbati õhk välja. Vesi hakkas keema. Aur juhti jahutajasse, jahutusvesi saadi teisest katlast. Auru teele pandi väike turbiin. Ja turbiin hakkas töötama, tehes 5000 ringi minutis. Turbiin ühendati dünamo-masinaga. Viimase juurest viidi traadid kolme lambikese juure. Ja lambikesed süttisid põlema. Teine katse korraldati suuremas mõõdus ühes Belgia tehases. Sooja vett tehase aparaatidest võis siin saada külluses. Ja külma oli, niipalju kui sooviti, jões. Ja vaat', 29. aprillil 1928. a. „tropika-jaam“ hakkas töötama. Selgus, et sooja ja külma vee suhtes on küllaldane mõnekraadine vahe, et turbiin töötaks. Üldse andis jaam 90 hobujõudu. Neist kuu us 24 jõudu pumbale ja muile abimasinaile. Täheandub, 66 hobujõudu saadi täiesti tasuta.

Kolmas katse korraldati 1929. aastal ookeanis Havanna lähedal. Ja ei ole kahtlust, et ajajooksul sigivad ookeani uued saared — kolossaalsed elektrijaamad, igaüks mitutuhat hobujõudu.

Agas kust siiski teadlased mõtleavad võtta need tuhanded hobujõud? Mis asendab nende jaamas küteteine?

Vastus võib olla vaid üks: energia allikaks ka siin, nagu igal pool maailmapinnal, on päike.

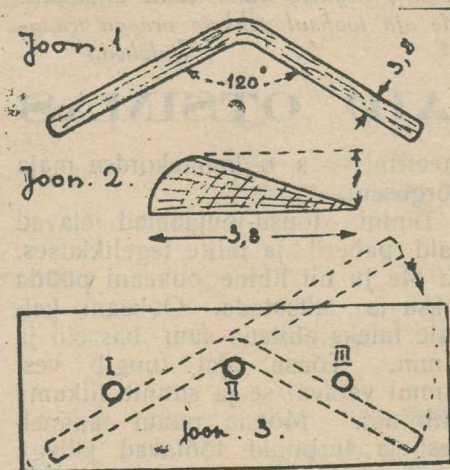
Järg. nr. vaatame, kuidas tahetakse kütetada päikest.

Bumerang -- metsrahvaste jahiriist

Võtke tükk kõva puitu, see võib olla kas tamm või saar, mõtudes: pikkus 76 cm, laius 3,8 cm ja paksus 1 cm. Puu olgu siledaks hõõveldatud. Keetke selle kaanega kaetud vannis või pesukatlas kuni ta muutub painduvaks. Siis painutage kiiresti vastaval paindepakul keskel 120° nurga all (joon. 1) ja jätke nii kuivama paariks päevaks. Pääle kuivamist andke bumerangile lõplik kuju, nagu näidatud põiklambilõikel joon. 2. Üks äär on bumerangil lame ja teine kumer.

Paindepakk, joon. 3.

Paksu laua sisse puurige kolm auku, läbimõeldult umbes $2\frac{1}{2}$ —3

cm, selles asendis et nende järgi saaks anda bumerangile vastava kõveruse. Kahte auku lööge pulgad, mis ulatuvad lauast välja 5—6 cm. Kolmanda augu pulk aga olgu pikem ja väljavõetav.

Läbiaurutatud (keedetud) bumerangi puit pange kahe pulga vahele nii kui näidatud joonisel 3, painutage keskel üle kolmanda augu ja pange viimasesse kolmas pulk, et puit ei saaks tõmbuda tagasi.

Tarvitamine.

Viska bumerang õhku, hoides käes üht otsapidi, kumerdatud poollega ülespoole, andes temale keerleva liikumise.

Märkus: Et vahet teha metsas kasvava puu ja puu kui materjali vahel, on antud viimasele nimetuseks p u i t.

Kostilapsed

Suur rõivaste puhastamine

Kui tüdrukud ja poisid oma rõivastega tulid tagasi söögituppa, olid Martal juba valmis pandud triikimistarbed, ja proua Mänd juhatas üldist puhastamistööd sisse järgmiste sõnadega: riideid, mida kanname igapäev, rikuvad 1) sisemiselt küljelt higi; 2) väljaspoolt tolmu ja igasugused mustad ning määratud asjad, millega tegeleme ja kokku puutume; 3) kortsuvad nad kandmisel.

Kõik need kolm tegurit mõjuvad päev-päeva kõrval ja vähehaaval, peaaegu märkamatu, kuid vahetpidamatult, ning kui me pikema aja jooksul ei võta ette puhastamist, siis võivad veel üsna terved riided muutuda kandmiskõlbmatuks.

Et riidetükke seespoolt puhtad hoida, on esimeseks nõudeks, et me igal hommikul hoolega peseksime need kehaosad, mis vahetult puutuvad kokku rõivaga, s. o. kaela, käsivarred ja kaenlaalused. Näed sa, väike Ellu, siin sinu kena kleidi kaelus on muutunud tumedamaks ja läikivamaks kui on su kleidirile mujalt ja kaebab selgel sõnal sinu pääle, et oled mõnel hommikul pesemise endale väga kergeks teinud. Proua Mänd näitas juuste juurteni punastavale Ellule ta kleidi kaeluse seesmist veert. Kiiresti libises iga juuresoleja pilk ta enese kleidi kaelusele ja Maie leidis, et temagi kleit on hakanud oma pre-

naise vaenlaseks ja päälekaebajaks ning lobiseb maailma rahvale ta kandja isikliku elu saladusist.

Need kaelused puhastate seekord bensiiniga, seda teete akna all, praegu pole veel toas kuuma triikrauda ega mingisugust tuld, millest bensiiniga töötades alati eemale peate hoiduma.

„Oh, kuidas ma sellega toime tulen, kas aitad mind?“ küsis Ellu tasa Pillelt, kes vahepeäl oli lähemale nihkunud oma väikesele õele, ta oli juba toonud lapikese Ellu kleidi riiet, mis ema oli neile kaasa andnud juhuks, kui kleidiga midagi peaks juhtuma.

Ta niisutas bensiiniga selle lapi ning hakkas kiirelt ja kergelt nühkima õe kleidi kaelust. Ema oli Pillele juba kodus näidanud, kuidas tumedast riidest bensiiniga rasvaplekket välja võtta. Niüd andis ta oma teadmisi edasi Ellule.

Tumeda riide puhastamiseks olgu lapp ka tume, samavärviline, ja teiseks bensiinist märga riide kohta pead seni kergelt hõõruma;

kõige parem, kui on sama riide, millest tehtud kleit, siis pole karta, et hõõruksime puhastatavasse riidesse teisevärvilisi kiukübemekesi, kuni bensiin täiesti on kuivanud, vastasel korral jätab bensiin kuivades inetu veere riidesse.“

Kleidid tahavad hingata õhku.

Nähes, et puhastustöö tüdrukute käes edeneb, jätkas pr. Mänd: „Sageli aga ei jätku ainult hommikusest pesemisest, sest nii mõnigi kord juhtub, et päeva jooksul kuumaks läheme ja higistame — sel puhul riide külge jäänud kerge higilõhna kõrvaldame nii, et ilusa ilmaga oma riideid sagedasti laseme rippuda ja tuulduda väljas värskes õhu käes, kergesti pleekivad riided riputame veidi varjulisesse kohta, pahemale küljele pöörame kleidid igal juhul.“

Kes oma riideid kunagi ei tuuluta, või nad kohe soojalt, seljastvõetult kappi riputab, see ei riku mitte ainult kantavat riidetükki, vaid ka oma riidekapi, sest higinahk tungib puu urukestesse, ja seda on kapist raske kõrvaldada.

Riiete välise määrumise vastu võitleme sel teel, et sagedasti harjame nad tolmu puhtaks, et me hoidume määrdivaist asjadest ja töödest seni kuni pole veel vahetanud villast kleiti pesukleidi vastu, ning et hoiaksime laitmatult puhtad need asjad, mille seas ja vahel me liigume ja toimetame, nii laud, toolid j. n. e.

Suur abiline — riidepuu.

Kortsude vältimiseks tuleb seljastvõetud kleit alati riputada riidepuule, aga mitte jätta vedelema kuhugi toanurka — nende sõnade juures puudutas Maie proua Männi pilk. „Kandmisel riidesse tekkinud kortsud peame aga triikides kõrvaldama. Nagu teate villast riiet triigitakse pahemalt poolt, või läbi märja riide.“

SPORT

Eesti-Soome poksis 1926—1936.

Seni peetud Eesti-Soome poksimaavõistlustest on märkida kolme Eesti võitu aastatel 1927, 1929 ja 1935.

1926. a. võitis Soome Helsingis 5:3
 1927. a. Eesti Tallinnas 5:3
 1928. a. Soome Helsingis 5:3
 1929. a. Eesti Tallinnas 4:4 (raskek. võitis Tender, Eesti).
 1930. a. Soome Helsingis 1:7
 1931. a. Soome Tallinnas 2:6
 1932. a. Soome Helsingis 2:6
 1933. a. Soome Tallinnas 4:4 (raskek. võitis Bärhund, Soome).
 1934. a. Soome Helsingis 5:3
 1935. a. Eesti Tallinnas 6:2
 1936. a. Soome Helsingis 5:3
 1930. a. Eesti poksitase tunduvalt langes ja hõimuvõlled lahe taga võitsid viis maavõistlust järjestikku.

Euroopa parimad teivashüppajad

10 parimat Euroopas:

- 1) Osolin, N. Vene 4.19
 - 2) Larsen, Taani 4.10
 - 3) Müller, Saksa 4.09
 - 4) Scznajder, Poola 4.07
 - 5) Proksch, Austria 4.05
 - 6) Bacsalmasi, Ungari 4.04.
 - 7) Djahov, N. Vene 4.03
 - 8) Klasek, Tšehhi 4.02
 - 9) Schulz, Saksa 4.02
 - 10) Haunzwickler, Austria 4.01
- Innocenti, Itaalia 4.01.

Euroopa parimad jäävad Ameerika hüppajate tagajärgedest kaugemale.

Rahvusvahelisel ujumisliidu koosolekul kinnitati uusi ujumisrekordeid meestele:

- 100 m vabalt, Peeter Fock, Usa 56.4
 100 m rinnuli, J. Higgins, Usa 1.10
 200 yardi rinnuli, J. Kasley, Usa 2.22,5
 200 m rinnuli, J. Kasley, Usa 2.37,2
 400 m rinnuli, F. Jensen, Taani 5.45,0
 100 m selili, A. Kiefer, Usa 1.04.8
 150 yardi selili, A. Kiefer, Usa 1.32,7
 400 m selili G. Kojac, Usa 5.16,4
 Nagu nähtub: Täielik Ühendriikide ülekaal.

Ameerika kuivamaa-õngitsejad

Tihti otsustavad võistluse tulemuse närvid. Nüüd räägitakse, et jänkid karastavat oma närve võistlusiks kuivamaa kalapüügiga, s. t. ameerika tudeng-sportlane istub staadioni murul, õngelatt käes, ja õngitseb. Teised tohivad naerda — ja „õnnetu“ õngitseja peab jääma rahulikuks. Olevat õigem tee võistlejate kasvatamiseks.

Kas tõesti usutakse, et too poiss latiga istus ja koondas kogu tähelepanu punasele korgile rohelisel murul?

Kui nii arvatakse närve karastatavat — siis eksitus — lihtsameelsus. Õnnestunud nali oli see, ei midagi muud! Ajaviiteks ja teiste maade treenerite narrimiseks..

Küll võis aga selle naljaga unustada eelseisva võistluspalaviku.

Raske kuulmisega

„Mida arvate mu tütre laulust?“ küsis Vestmann oma külaliselt.

„Vabandage. . . Mitte ei kuulnud, sest see tüdruk sääb klaveri juures teeb hiigla lärmi. . .“

ED. MEKSI

TARTUS,
KAUBA 7

SUURIM
VALIK

karus-
nahku

ÕPILASTELE
VORMI- JA
TALVE-

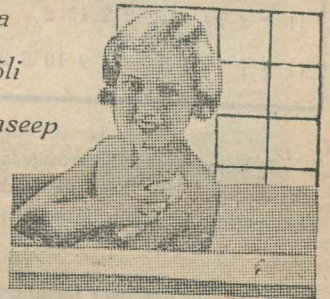
mütse

Veronika

Palmõli

Saunaseep

on
parim
sauna
seep!

Soodsama hinnaga ostate vastupidavad JALANÕUD

A. Vask'i saapakaupl.
Tartus,

KAUBAHOOV 38.

MAIASMOKKADELE

on parimaks maiusainete ostukohaks

„Maiasmokk“

TARTUS — VÕIDU 17.

Telefonikõne

„Hallo! Võin ma härra doktoriga rääkida?“

„Olen aparadi juures.“

„Härra doktor. Palun, tulge kohe meile, poeg neelas tühe pliitsi alla. . .“

„Ja mida kavatsete vahepeäl teha?“

„Kirjutada täitesulepääga.“

KOOLID, KOOLIKOOPERATIIVID JA ÕPILASED!

Raamatukõitmis-, karbi- ja trükitööid laske teha 1921. aastal asutatud

O.-Ü. „Võime“

Raamatukõitmis-, karbi- ja trükitööstuses Tallinnas, Estonia puistee 17 (Gorbatschevi majas). Kõnetraat 455-58. Suuremate tellimiste puhul koolidele hinnaalandus. Kiire ja asjatundlik tellimiste täitmine. Odavad hinnad.

18. Kuulipilduja tulistab...

Kuulipilduja tulistab järjest 10 sekundit. Paukude vahe on 0,2 sekundit. Mitu pauku laseb kuulipilduja ülaltähendatud aja jooksul?

19. Hõimumõistatus.

1 2 3 4 5 6 7 4 3 8 1 5	I
6 5 1 9 10 4 11 7 9 12	II
11 13 14 15—6 7 16 4 6—10 4 1 17 15	III
5 18 16 7 1 3 10 4 4 3 4 16 12 (1)	IV
I 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 8 11	I
II 1 12 12 10 13 6 8 14 15 5	II
III 14 8 6 2 16 2 14 17—12 7 13	III
IV 3 2 5 18 3 2 10 2 6 19 12 (2)	IV
I 1 2 3 4 2 5	I
II 6 5 7 2 8 9 8—2 6 6 7 10 2	II
III 11 2 2 10 6 12 8 2 13 2	III
IV 11 9 7 14 7 3 — 1 9 10 8 2 5 (3)	IV

1.

I. Eesti esimene hõimuaate-laulik. II. Eesti rahvuseepos. III. Eesti Päästekomitee. VI. Eesti parim kergetõustiklane 1936. a. hooajal.

2.

I. Soome president (eesnimede esitähed ja nimi). II. Soome end. jooksukuulsus. III. Soome hümnisõnade autor, — soome tuntud novellist. IV. A. Kivi romaan.

3.

I. Ungarlane (ungaripäraselt). II. Rahu-leping, mille pärast Ungari lipp praegu lehvib poolmastis, ungari legendaarne rahvuskangelane ajaloo. III- ja IV. Eesti keelde tõlgitud ungari noorsooteos ja selle autor.

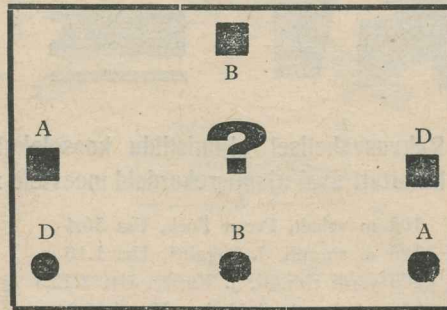
Hõimumõistatuse võti.

Igale numbrile vastab teatud täht. Kui olete õieti leidnud ühe sõna, märkige samas ruudus leiduvaile teistele numbritele vastavad tähed.

Igas ruudus on uus shifr, st. kui 1. ruudus 1-le vastaks i, siis võib 2. ruudus ühele vastata ka s, 3. ruudus v jne.

Õpilasteleht 5
kupong nr.

20. Kaevumõistatus.

Kuidas pääsevad kolm veetoojat majadest A, B ja D oma kaevudele, nii et nende teed ei ristuks?

21. Arvumõistatus.

Kahe arvu ruutude summa on 125, ruutude vahe 75, ruutude jagatis 4 ja ruutude korrutis 2500. Kui suured on need arvud?

Märkus: Arvu ruut on arvu korrutis iseendaga. 25-e ruut on seega $25 \cdot 25 = 625$, ehk $25^2 = 625$.

Lahendused,

kupongiga varustatult, (ka nr. 4 omad) ära saata hiljemalt 18. nov. s. a. „Õpilasteleht“ toimetusse, Tartus, Võidu 10, „Koolivara“.

Tänased auhinnad:

1) John Workman I, 2) Komplekt kodumaa vaateid, 3) Pildimapp.

„Õpilasteleht“ nr. 2 ilmunud mõistatuste lahendused.

5. Silpristsõnad.

Paremale: 1) jõukas, 3) õu, 5) K. Palusalu, 8) linane, 10) lava, 11) kahurvägi, 13) nali, 15) raaga (ains. nim. „raag“; tähenduslikult sama, mis „raa“), 16) Malaga.

Alla: jõuluvana, 2) kassa, 4) üliväga, 6) pala, 7) luka (ains. om. „lukme“), 9) nagil, 12) hurraaga, 14) Lima, 17) lagi.

6. Tähetrikk. Lahendusi mitu, „konks“ seisus selles, et joone murdekoht võib viia valjalek kaugusele.

7. Saladuslik rahasumma.

Rahad, mis tööline leidis, olid käigust kõrvaldatud.

8. Siumõistatus.

1—3 õppur, 2—5 purpur, 4—7 purikas, 5—8 rikas, 6—9 kast, 7—9 Ast, 9—13 tants, 10—13 Ants, 12—16 tsirkus, 13—14 Sirk, 15—17 usin, 16—19 sinine, 18—20 inert.

„Õpilasteleht“ nr. 2 mõistatusnurga õieti lahendajad:

H. Miina, E. Kärmas, H. Allast, H. Gern (2), E. Alt, V. Nerer, K. Rebane, H. Mikk, V. Klaus, K. Müllerson, J. Leisman, V. Moritz, Sam, E. Prangel (2), Virupoeg, O. Kibe, J. Laja.

Õnn naeratas: 1) J. Leisman Harju — R. Janno „Vutimehed“. 2) Helmut Gern Tartu — aastak. „Õpilasteleht“, 3) Väino Klaus, Tartu — taskumärkmik.

10 KOOLI kus kõige enam tellitakse „Õpilasteleht“:

1. Jõhvi algk.	kr. 68.50
2. Viljandi E. H. S. koolid	„ 65.25
3. Tallinna l. 2. algk.	„ 64.50
4. Kaagvere algk.	„ 61.50
5. Tartu l. 4. algk.	„ 56.90
6. Valga l. 1. algk.	„ 44.00
7. Tartu l. 5. algk.	„ 39.00
8. Sarakuse algk.	„ 37.50
9. Vastse-Kuuste algk.	„ 32.50
10. Pala 6. kl. algk.	„ 32.25

Talitusel puuduvad kahjuks andmed õpilaste arvu kohta kooles, siis oleks pilt teine, 0/0% arvutatuna tuleks osikohale mõni agar maakool.

„Õpilasteleht“ sõbrad! Saatke andmeid oma kooli õpilaste arvu kohta. 10-le esikohale tulnud koolile auhindu! Võistlus lõpeb jõuluku.

Algus 1-sel lk.

PÄHKLIL

Rääkisime kogu aja sosinal. Järsku vaikus vend ja sõnas: „Näe, läheb...“

Ja tööga, eemal hõreda metsa all läks metsavaht, tema turjal aga kõikusid meie särgid, ühes suurepärase pähkliisaagiga. Nüüd kargas minulgi hing täis.

„Ära viib, sunnik, jah, ja särkide pärast tuleb veel kodus õiendamist.“

Kui vana puude vahele kadus, kargasime üles ja lidusime lootsiku juure. Jõudes järve ääre aga ootas meid uus ehmatus: lootsik oli kadunud. Tõsi mis tõsi, siin just maandusime, näe lootsikupõõna jäljedki veel liival. Vaatasin järvele ja ehmusin. Eemal kaldast tüüris meie lootsik otse linna sihis, lootsikus istus mees. Karjusime vennaga mis jõudusime, lehvitasime müste ja vehkisime kätega. Kõik asjata, sõitja ei teinud meist väljagi, olgugi et ta meid kindlasti pidi kuulma. Mul tulid viha pärast pisarad silma. Vend kirus... Arutasime, kes see küll säarane häbematu võiks olla. Lõpuks arvasime, küllap on mõni juhuslik hulgas, kes metsast tulles leidis lootsiku. Olime eeslid, et jätsime mõlad lootsikusse, oleksime pidanud nad metsa peitma. Ega's nüüd midagi, peame ringi ümber järve minema. Kümme kilomeetrit maad, tükkati mäda soo, ja varsti on öö käes... Tõesti õnnelikult lõpeb see pähkliik. Sülgasin südametäiega...

Teel olles arutasime, millest see ometi tuleb, et niipea kui teeme midagi, kohe läheb halvasti. Nagu tänagi, mil metsavahti oli karta, kellest pääsesime siiski õnnelikult. Siis aga pidi see lootsikuvaras nii kui maa alt välja hüppama. See on kui nõidus. „Ega tea, kas jäämegi sellega, tea mis veel teel võib juhtuda,“ arvas vend.

Ja näe, juhtuski midagi hoopis hullu, kuid sellest kirjutan järgmises „Õpilasteleht“ võistlustöös: „Seiklemas“ III.